

N:o 39.

Af herr **C. J. Hammarström** m. fl., *om anslag till utrikes resestipendier åt handverksiddkare.*

Den snabba utvecklingen på industriens område i vår tid gör det till en tvingande nödvändighet för vårt lands handverksiddkare att mer än förr följa med och taga kännedom om nya arbetsmetoder och ställriktningar, om de skola kunna bestå vid sidan af storindustrien och i konkurrensen med den utländska produktionen.

Ett verksamt medel härtill är otvifvelaktigt att sätta yrkesiddkaren i tillfälle att genom studieresor i utlandet taga kännedom om industriens dervarande ståndpunkt, dess arbetsmetoder och hjälpmedel.

De svenska handverksiddkarne hafva också alltmer kommit till insigt derom, och vid Sveriges handverks- och industriföreningars senaste årsmöte uppdrogs åt dess centralstyrelse att i underdånighet anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t till instundande Riksdag aflåta nådig proposition om beviljande af ett anslag å 20,000 kronor till resestipendier åt handverksiddkare för ifrågavarande ändamål.

Med synnerlig tillfredsställelse finna vi i årets statsverksproposition, att denna framställning af Kongl. Maj:t emottagits med välvilja, men har Kongl. Maj:t likväl icke ansett sig böra för ifrågavarande ändamål af Riksdagen begära mer än 5,000 kronor.

I sammanhang härmed meddelas, att kommerskollegium i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t af den 22 sistlidne oktober hemställt, att anslaget till reseunderstöd åt yrkesarbetare måtte höjas med 10,000 kronor från 25,000 till 35,000 kronor. I sin motivering härför anför kommerskollegium, hurusom under de senare åren antalet sökande i så hög grad ökats, att icke fullt 22 procent af de sökande kunnat erhålla reseunderstöd. Men dessutom anför kommerskollegium såsom ytterligare skäl för höjningen af detta anslag, att de yrkesiddkare, som

utöfvade yrke i ringa omfattning, äfven borde hänvisas till och erhålla reseunderstöd af nämnda anslag.

Detta af kommerskollegium föreslagna och af Kongl. Maj:t gillade tillvägagångssätt skulle emellertid enligt vår åsigt hafva till följd, att, ehuru anslaget höjdes med 10,000 kronor, det ändock skulle blifva ett mindre antal yrkesidkare, som komme i åtnjutande af reseunderstöd, än hvad under de närmast föregående åren varit fallet.

Förut omnämnda förhållande, att endast omkring 22 procent af de sökande yrkesarbetarne kunnat erhålla reseunderstöd, utgör enligt vårt förmenande tillräcklig anledning för detta anslags höjande till 35,000 kronor samt att det odeladt får disponeras till resestipendier åt yrkesarbetare.

En annan omständighet, hvarför icke yrkesidkare och yrkesarbetare böra sammanblandas och göras delaktiga af samma anslag, är, att yrkesidkare — äfven om de utöfva yrke i mindre omfattning — svårigen kunna under någon längre tid vara borta från sin verksamhet; yrkesidkarens studier kunna sålunda icke bedrivas på det sätt, att han i likhet med yrkesarbetaren kan taga arbete på verkstäder.

Då vi sålunda hålla före, att för alla dem, som sjelfständigt utöfva yrke, bör anvisas ett särskildt för dem afsedt anslag, och då af en för år 1899 afgifven berättelse angående fabriker och handtverk framgår, att yrkesidkarnes antal då utgjorde 42,350 och yrkesarbetarnes antal 43,023 eller i det närmaste lika många af hvardera, så synes det oss, som om goda skäl föreligga för en höjning i det af Kongl. Maj:t för ifrågavarande ändamål äskade anslag.

Vi tillåta oss därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen behagade bevilja ett anslag af 20,000 kronor att, på sätt och under vilkor, som Kongl. Maj:t finner skäligt bestämma, användas till resestipendier åt handtverksidkare, som önska att genom inhemtande i främmande länder af nya arbetsmetoder med mera förvärfva ytterligare insigter och erfarenheter i sina respektive yrken.

Stockholm den 23 januari 1902.

C. J. Hammarström.

A. Antonsson.

S. H. Kvarnzelius.